

LUNA IULIE ZIUA ÎNTÂI

SFINȚII MUCENICI COSMA ȘI DAMIAN, DOCTORII FĂRĂ DE PLATĂ

După trupeasca răsărire pe pământ a Stăpânului nostru, Hristos Dumnezeu, se poate auzi pretutindeni, ca un lucru oarecare de mirare, viața tuturor Sfinților Mucenici ai lui Hristos. Pentru că minunată s-a făcut întru dânsii puterea Mântuitorului, și de mirare este tuturor starea lor cea cu mărime de suflet împotriva muncitorilor și nebiruita lor răbdare. Dintre unii ca aceia au fost aceștia, de care ne stă nouă înaintea cuvântului, Sfinții răbdători de chinuri Cosma și Damian, frați după trup, care dintr-un tată și dintr-o maică s-au născut în Roma cea veche și au fost crescuți în buna credință creștinească.

Aceștia deprinzându-se la meșteșugul doctoriei, toate bolile le tămăduiau cu lucrarea. Căci aveau împreună ajutor lor întru toate pe darul Unuia Dumnezeu, și peste câți din oamenii cei ce pătimeau și din dobitoace își puneau mâinile lor, îndată aceia se făceau sănătoși desăvârșit. Iar bunii tămăduitori de la nimeni nu luau plată pentru tămăduiri, de aceea au fost numiți și doctori fără de plată, căci numai de o plată ca aceasta prea scumpă aveau trebuință de la cei ce se tămăduiau, ca să creadă întru Hristos. Și nu numai în singură Roma, ci și prin cetățile dimprejur și prin sate mergând, și pe cei bolnavi tămăduindu-i, pe mulți îi întorceau la Hristos.

Și încă pe lângă darul cel tămăduitor, făceau bine noroadelor și prin îndurata dăruire, căci având de la strămoși multe averi adunate, și după părinți rămase lor, le vindeau pe acelea și le împărțeau la săraci și la cei ce aveau trebuință, și hrăneau pe cei flămânzi, și îmbrăcau pe cei goi, și tot felul de milă și de îndurare arătau spre cei

săraci și lipsiți. Iar când tămăduiau pe cei bolnavi, grăiau către dânșii așa: „Noi numai mâinile le punem pe voi, iar cu puterea noastră nimic nu putem să facem, ci pe toate le lucrează tăria cea atotputernică a lui Hristos, Unuia adevăratului Dumnezeu, întru Care de veți crede cu neîndoire, îndată sănătoși veți fi”. Și aceia crezând, câștigau sănătate. Și așa în toate zilele întorcându-se mulți de la păgânătatea închinării de idoli, se apropiau de Hristos.

Și aveau sfinții aceștia doctori petrecere osebită într-un sat oarecare din hotarele Romei, unde erau averile părinților lor; acolo avându-și adăpostirea lor, i-au luminat pe toți cei dimprejur cu sfânta credință. Deci diavolul neputând răbda ca să vadă o viață ca aceasta a lor, care strălucea cu faptele bune, a îndemnat pe oarecare slujitori ai lor ca să meargă la împăratul și să clevească pe acești nevinovați. Și împărătea atunci în Roma Carin; acesta ascultând pe clevetitori, îndată a trimis ostași la satul acela, ca să prindă pe doctorii cei fără de plată Cosma și Damian, și să-i aducă înaintea lui la judecată. Și mergând ostașii la satul acela și întrebând pentru Cosma și Damian, s-au adunat credincioșii la sfinți și-i rugau pe dânșii ca să se ascundă puțin, până ce va trece mânia cea împărătească. Iar sfinții n-au voit să-i asculte pe ei, ci se sârguiau ca singuri de voie să iasă la ostașii cei ce-i căutau pe dânșii, dorind ca să pătimească pentru Hristos cu bucurie.

Însă după ce mai mulți credincioși s-au adunat la ei, și cu rugămintele cu lacrimi îi îndemneau pe dânșii, ca să-și ferească viața lor, nu pentru sine, ci pentru mântuirea multora, s-au supus și nevrând. Iar credincioșii luându-i pe ei, i-au ascuns într-o peșteră. Deci ostașii căutându-i pretutindeni cu dinadinsul și neaflându-i, s-au umplut de iușime și de mânie, și prinzând pe unii bărbați cinstiți din satul acela, i-au legat pe dânșii cu lanțuri, și-i duceau la Roma. De care lucru înștiințându-se Sfinții Cosma și Damian, îndată au ieșit din peșteră și au alergat degrab în urma ostașilor, și ajungându-i pe cale, au zis către dânșii: „Sloboziți pe acești nevinovați și luați-ne pe noi. Pentru că noi suntem cei pe care aveți voi poruncă să-i prindeți”. Deci ostașii slobozind pe acei bărbați, au pus lanțurile pe Sfinții Cosma și Damian, și i-au dus la Roma, unde sfinții au fost păziți în legături până a doua zi.

Iar a doua zi a șezut împăratul la obișnuita judecată înaintea norodului, care era la loc de privesite, și punând înaintea Sfinților legați Cosma și Damian, cu mare glas a început a vorbi către dânșii, zicându-le: „Voi sunteți cei ce vă împotriviți zeilor părinților noștri și cu oarecare meșteșug de vrajă tămăduiți fără de plată bolile între

oameni și între dobitoace, amăgind pe norodul cel prost ca să se depărteze de la zei și de la legile părintești? Ci măcar acum întoarceți-vă de la a voastră rătăcire, ascultați sfatul meu cel bun, și apropiindu-vă, aduceți jertfă zeilor, care îndelung v-au răbdat pe voi până acum. Căci făcându-li-se strâmbătate de la voi, nu v-au răsplătit vouă rău pentru rău, deși puteau să vă răsplătească, ci au răbdat așteptând întoarcerea voastră cea către dâșii”. Iar sfinții plăcuți lui Hristos, într-un glas răspunzând către împăratul, au grăit: „Noi n-am înșelat pe nici un om, nici nu știm meșteșug de vrajă, nici n-am făcut vreun rău cuiva, ci tămăduim bolile cu puterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, precum Acela ne-a poruncit, zicând: *Pe cei bolnavi tămăduiți, pe cei stricați curățiți*. Și o facem aceasta fără de plată, de vreme ce Mântuitorul a poruncit-o, zicând: *În dar ați luat, în dar dați*. Pentru că nu avem trebuință de averi, ci mântuirea sufletelor omenești o căutăm, și slujim neputincioșilor și săracilor ca Însuși lui Hristos. Căci Acela socotește ca și pentru Sine îngrijirile cele făcute pentru dâșii, zicând către bunii dătători: *Flămând am fost și Mi-ați dat de am mâncat; am însetat și M-ați adăpat pe Mine. Gol am fost și M-ați îmbrăcat*. Pe aceste porunci ale Lui noi ne sânguim a le împlini, așteptând ca să luăm de la Dânsul plată în viața cea fără de sfârșit a Împărăției cerului. Iar celor păruți de tine zei nicidecum nu voim să le slujim. Tu și cei cu tine slujiți-le lor! Iar noi știm cu adevărat, că aceia nu sunt dumnezei. Iar de voiești, o, împărate, noi îți punem ție înainte sfatul cel bun, ca să cunoști pe unul Adevăratul Dumnezeu, Făcătorul tuturor, Care răsare soarele Său peste cei răi și peste cei buni, și plouă peste cei drepti și peste cei nedrepti spre trebuința noastră, și spre slava numelui Său celui preamare. Aceluia Să-i slujești, depărtându-te de la idoli cei fără de suflet și nesimțitori”.

Iar Carin împăratul a zis către dâșii: „Nu v-am chemat pe voi ca să grăiți filosofii, ci să aduceți jertfă zeilor”. Răspuns-au sfinții: „Noi unuia Dumnezeului nostru îi aducem sufletele noastre jertfă fără de sânge, Celui ce ne-a izbăvit pe noi din cursele diavolului și a dat pe Unul născut Fiul Său pentru mântuirea a toată lumea. Acela – Dumnezeu nostru – nu este zidit, ci este Ziditor al tuturor. Iar ai tăi zei sunt niște scorniri omenești și lucru al mâinilor meșterilor. Și de n-ar fi fost între oameni meșteșugul cel ce face pe zeii voștri, voi n-ați fi avut la cine să vă închinați”. Carin a zis: „Nu ocărăți pe zeii cei veșnici, ci apropiindu-vă, închinați-vă lor cu jertfe, mai înainte de a primi muncile cele ce vă așteaptă pe voi”.

Iar robii lui Hristos umplându-se de Duhul Sfânt, au zis: „Fii rușinat împreună cu zeii tăi, o, Carine, și de vreme ce se întoarce

mintea ta de la Dumnezeu cel ce de-a pururea este și viețuiește în veci, și se lipește spre idolii cei nesimțitori și niciodată vii, deci și fața trupului tău să se întoarcă de la locul său spre a ta înfruntare, ca să te deprinzi prin singură cercarea, ce poate Dumnezeu nostru". Aceasta zicând-o sfinții, îndată s-a schimbat fața lui Carin și grumajii i s-au zicuit, și s-a întors fața lui la spatele lui. Și nu putea să-și întoarcă grumajii săi, nici nu putea cineva să-i ajute lui, ci ședea pe scaun, avându-și grumajii și fața strâmbă. Iar norodul ce privea spre aceea, striga cu mare glas: „Mare este Dumnezeu creștinilor, și nu este alt Dumnezeu afară de dânsul”.

Întru acea vreme mulți au crezut întru Hristos și au rugat pe Sfinții Doctori ca să tămăduiască pe împăratul. Încă și singur împăratul se ruga, zicând către dâșii: „Acum știu cu adevărat că sunteți robi ai Adevăratului Dumnezeu. Deci mă rog vouă, precum ați vindecat pe cei mulți, tămăduiți-mă și pe mine, ca și eu să cred că nu este alt Dumnezeu, afară de Dumnezeu cel propovăduit de voi, care a făcut cerul și pământul”.

Iar sfinții au zis către dânsul: „De vei cunoaște pe Dumnezeu cel ce ți-a dat ție viața și împărăția, și de vei crede întru Dânsul cu toată inima ta, Acela poate să te tămăduiască pe tine”. Iar împăratul cu mare glas a zis: „Cred întru tine, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeule cel Adevărat, miluiește-mă pe mine și nu pomeni neștiința mea dintâi”. Aceasta zicând-o împăratul, i s-au îndreptat grumajii lui și fața lui a stat la locul său, precum era mai întâi. Și sculându-se împăratul de la locul său, și-a ridicat ochii săi spre cer și înălțându-și mâinile, a dat mulțumită lui Dumnezeu împreună cu tot norodul, zicând: „Bine ești cuvântat, Hristoase, Dumnezeule cel Adevărat, Care m-ai adus pe mine dintru întuneric la lumină, prin acești sfinți robi ai Tăi”.

Și așa tămăduindu-se împăratul, a cinstit pe Sfinții Doctori Cosma și Damian, și i-a slobozit pe ei cu pace. Iar ei ieșind din Roma, s-au dus la satul lor. Și auzind locuitorii satului acelaia, și cei dimprejur, toate cele ce se făcuseră de sfinți în Roma, au ieșit întru întâmpinarea plăcuților lui Dumnezeu și i-au primit pe dâșii cu bucurie, veselindu-se și slăvind pe Stăpânul Hristos. Iar sfinții umblau iarăși împrejur prin cetăți și prin sate după obiceiul lor, tămăduind neputințele și luminând norodul cu sfânta credință, apoi se întorceau la satul lor. Iar zavistitorul diavol neputând prin meșteșugirea sa cea dintâi să-i piardă pe sfinți de pe pământul celor vii, a scornit alta.

Era în părțile acelea oarecare doctor slăvit, de la care și acești sfinți învățaseră la început meșteșugul doctoricesc; pe acela l-a îndemnat vrăjmașul ca să urască pe sfinți, nesuferind slava lor cea bună. Deci, chemând acela la sine pe sfinți cu înșelăciune, i-a luat pe dâșii la un munte, ca și cum ar fi voit să adune buruieni de doctorii, iar în inimă având gândul lui Cain. Și ducându-i pe ei departe, a rânduit ca fiecare deosebi să adune buruieni. Deci mai întâi năvălind asupra unuia, l-a ucis pe el cu pietre, apoi și pe celălalt l-a ucis așijderea. Și luând trupurile lor, le-a ascuns lângă o scursură de apă ce era acolo.

Așa sfinții răbdători de chinuri ai lui Hristos, doctorii cei fără de plată, Cosma și Damian, și-au luat sfârșitul vieții și s-au învrednicit de cununile mucenicești de la Hristos Domnul, Mântuitorul nostru, Căruia împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, se cuvine cinste și slavă, acum și de-a pururea, și în vecii vecilor. Amin.

TOT ÎN ACEASTĂ ZI, CUVIOSUL PETRU, CEL CE A FOST PATRICIU

Cuviosul Petru s-a născut și a crescut în Constantinopol, din părinți slăviți și bogați. Tatăl lui se numea Constantin și a fost patriciu și povătuitor de oști. Acest Petru silindu-se din tinerețe la învățătura cărții, s-a deprins bine la filosofie, și a străbătut toată înțelepciunea cea dinafară. Și ajungând la vârsta cea de bărbat, s-a însoțit cu femeie, iar după sfârșitul tatălui său a luat cinstita dregătorie a aceluia, fiind pus patriciu în zilele evlavioasei împărătese Irina, și a fiului ei, Constantin. Iar după ce a luat împărăția Nichifor, și grecii au făcut război cu bulgarii, într-acea vreme Petru a fost pus de împărat mai-mare voievod peste toate oștile, și s-a dus cu împăratul asupra bulgarilor.

Și făcându-se mare război, întâi grecii au biruit pe bulgari, apoi cu dumnezeiasca slobozire, bulgarii îndreptându-se, au lovit pe greci cumplit, și l-au ucis pe însuși împăratul Nichifor. Atunci și fericitul Petru cu cincizeci de boieri greci a fost prins de bulgari, și a fost ținut în legături spre muncire și spre moarte. Și rugându-se el lui Dumnezeu cu dinadinsul pentru a sa izbăvire, i s-a arătat noaptea Sfântul Ioan Teologul, cel ce s-a rezemat pe pieptul lui Hristos, și l-a izbăvit pe el din legături, ducându-l până la Roma.